

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата юридичних наук, доцента Плугатира Максима Віталійовича на дисертаційне дослідження Буряченко Олеси Анатоліївни на тему «Правовий статус органів досудового розслідування Національної поліції України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення», подане до захисту у спеціалізовану вчену раду Національної академії внутрішніх справ на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Ступінь актуальності обраної теми. Подальший розвиток демократії, забезпечення прав і свобод громадян нерозривно пов'язані з підвищенням ефективності діяльності органів Національної поліції, зокрема органів досудового розслідування. Саме в діяльності органів досудового розслідування найяскравіше відображається існуючий стан боротьби зі злочинністю та реальний стан захищеності прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб від злочинних та інших протиправних посягань. Ефективність діяльності органів досудового розслідування в системі органів Національної поліції залежить від багатьох факторів – правових, матеріально-технічних, соціальних тощо. Не останнє місце серед факторів стабільності та ефективності їх діяльності займає організаційний. Також проблема визначення правового статусу органів досудового розслідування Національної поліції України займає важливе місце в комплексі питань управління правоохоронною діяльністю.

Забезпечення прав та основоположних свобод людини й громадянина, протидія злочинності та забезпечення публічного порядку в державі є одними із головних напрямів внутрішньої політики держави, особливо за на шляху розбудови демократичної, правової та соціально орієнтованої держави. Сьогодні ключовим центральним органом виконавчої влади, що покликаний здійснювати комплексні заходи щодо реалізації вказаних напрямів є Національна поліція України.

Відповідно в сучасних умовах удосконалення діяльності органів та підрозділів Національної поліції України особливої уваги заслуговують питання щодо реалізації їх завдань, що визначені у Законі України «Про Національну поліцію», а саме: забезпечення публічної безпеки і порядку;

охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидія злочинності; та надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги. Із набуттям чинності зазначеним законом суттєвих організаційних і функціональних змін зазнали органи поліції, хоча адміністративно-правовий статус деяких із них й досі не врегульовано належним чином. Зокрема, було встановлено, що в складі поліції функціонують органи досудового розслідування, відповідні зміни були внесені й до положень Кримінального процесуального кодексу України стосовно того, що органами досудового розслідування є, у тому числі, слідчі підрозділи органів Національної поліції, які здійснюють досудове розслідування кримінальних правопорушень, передбачених законом України про кримінальну відповідальність, крім тих, які віднесені до підслідності інших органів досудового розслідування. Проте в чинному законодавстві належним чином не визначені завдання, функції, права, обов'язки та відповідальність органів досудового розслідування Національної поліції України.

Тому дослідження питання адміністративно-правового статусу органів досудового розслідування Національної поліції України є актуальним і потребує особливої уваги, оскільки від оптимальної організації, належного адміністративно-правового забезпечення та ефективної діяльності даних органів, як і загалом органів досудового розслідування в Україні, залежать оперативність, неупередженість і повнота розслідування, результативність і якість кримінального провадження й судочинства, досягнення відповідних цілей і виконання завдань.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача. Вивчення дисертації та наукових публікацій авторки засвідчують логічність структури дослідження, що надало можливість дисертантці визначити мету, об'єкт, предмет і завдання роботи та всебічно й повно проаналізувати задекларовану тему.

У роботі використано сукупність загальнонаукових і спеціально-наукових методів пізнання, які дали змогу висвітлити й вирішити низку теоретичних та практичних питань теми дослідження.

Дисертантка проаналізувала значну кількість джерел, ґрунтовно вивчила роботи інших науковців, що надало можливість вирішити наукову задачу, сформулювати пропозиції та рекомендації з удосконалення адміністративно-правового статусу органів досудового розслідування Національної поліції України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення.

Обґрунтованість сформульованих у дисертації висновків забезпечена емпіричними даними, а адже емпіричну базу дисертації становлять узагальнення практики службової діяльності та офіційних звітів правоохоронних органів, статистичні відомості, відомості громадських організацій щодо здійснення проваджень в справах про адміністративні правопорушення.

Результати наукового дослідження викладено у п'яти статтях у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, а також тезах доповідей на п'яти міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Викладене дає підстави стверджувати, що дисертація Буряченко Олесі Анатоліївни на тему «Правовий статус органів досудового розслідування Національної поліції України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення» виконана на високому науковому рівні.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях. Дисертація Буряченко Олесі Анатоліївни на тему «Правовий статус органів досудового розслідування Національної поліції України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення» є одним із перших в Україні комплексних монографічних досліджень правового статусу органів досудового розслідування НП України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення.

У результаті проведеного дослідження обґрунтовано ряд концептуальних теоретичних та практичних положень, наукових висновків,

узагальнень та пропозицій, що відповідають змістовним ознакам наукової новизни. Зокрема, уперше встановлено, що провадження в справах про адміністративні правопорушення у діяльності органів досудового розслідування НП України слід розглядати як основу на нормах адміністративно-процесуального права сукупність послідовно вчинених процесуальних дій, відповідно до стадій та їх особливостей, слідчими та дізнавачами щодо провадження у справах про адміністративні правопорушення, у зв'язку із виявленням під час досудового розслідування підстав притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності. Досліджено органи досудового розслідування НП України як суб'єкти адміністративної юрисдикційної діяльності, через наявність у них повноважень здійснювати провадження у справах про адміністративні правопорушення, а також надано характеристику їх адміністративно-юрисдикційній діяльності, а також обґрунтовано доцільність удосконалення правових засад діяльності органів досудового розслідування НП України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення шляхом внесення комплексних змін до низки законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів.

Також удосконалено визначення адміністративно-правового статусу органів досудового розслідування НП України як системи визначених нормативно-правовими актами цілей, завдань, функцій, принципів, структурно-організаційних і компетенційних елементів, які в сукупності дають можливість цим суб'єктам здійснювати захист особи, суспільства та держави від кримінальних та адміністративних правопорушень, забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування кримінальних, адміністративних правопорушень, виявлення причин і умов, які сприяють їх вчиненню, і вжиття заходів щодо їх усунення. Крім того, удосконалено уявлення про порядок здійснення проваджень у справах про адміністративні правопорушення, відповідальність за які встановлюється ч. 4 ст. 184 КУпАП, ст. 185-4 та ст. 185-11 КУпАП, а також визначено шляхи удосконалення даного виду процесуальної діяльності.

Також, у роботі містяться інші положення, висновки та рекомендації, які в сукупності забезпечують цілісність наукової новизни проведеного дослідження.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Обґрунтованість отриманих результатів дослідження, сформульованих положень і висновків дисертаційної роботи Буряченко Олесі Анатоліївни не викликають суттєвих зауважень. Висновки в дисертації сформовано відповідно до отриманих результатів, вони мають вагому аргументацію, свідченням чого є використана методологія дослідження, яка ґрунтується на сукупності загальнонаукових і спеціально-наукових методів пізнання.

Обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, також забезпечена емпіричними даними, які охоплюють результати особистих спостережень з використанням власного досвіду роботи авторки.

Отже, результати дисертаційного дослідження Буряченко Олесі Анатоліївни, які винесено на захист, є достатньо аргументованими, обґрунтованими, логічними та переконливими, мають високий ступінь наукової новизни та практичне значення.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методології наукової діяльності. Наукові результати й положення, що винесені на захист, отримано завдяки використанню різноманітних методів, таких як герменевтичний, системно-структурний, діалектичний, системно-структурний, опису та групуванню, формально-логічний, аналізу та синтезу, правотворчості, соціологічному.

Постановка завдань, визначення мети, об'єкта та предмета дослідження є чіткими, зрозумілими й такими, що цілком відповідають загальним вимогам. Завдання наукового пошуку виконано, мети роботи досягнуто.

Отже, поставлені наукові завдання виконано на високому методологічному рівні, а дисертант опанував необхідні компетенції для рівня доктора філософії.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження. Сформульовані та аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки, пропозиції та рекомендації впроваджено й надалі може бути використано у: освітньому процесі – під час проведення усіх видів занять зі здобувачами вищої освіти при вивченні навчальних дисциплін «Адміністративна відповідальність», «Адміністративний процес», «Відповідальність в публічному адмініструванні», «Проведення у справах про адміністративні правопорушення» та ін. (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 24 квітня 2024 року); науково-дослідній діяльності – для подальшого дослідження проблемних питань щодо визначення правового статусу органів досудового розслідування НП України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 24 квітня 2024 року); практичній діяльності, оскільки використання отриманих результатів дозволить покращити практичну діяльність органів досудового розслідування НП України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення (акт впровадження Головного управління НП України у Вінницькій області від 23 квітня 2024 року).

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертація Буряченко Олесі Анатоліївни викладена українською мовою та має чітку структуру, що відповідає вимогам МОН України та Порядку присудження ступеня доктора філософії. Дисертація містить анотацію, список публікацій, зміст, перелік умовних позначень, вступ, три розділи, які охоплюють вісім підрозділів, висновки, список використаних джерел і додатки. Загальний обсяг дисертації становить 266 сторінок. Робота містить список використаних джерел із 220 найменувань на 24 сторінках.

Анотація в стислій формі відображає основні тези дослідження, викладена українською та англійською мовами, доповнена переліком публікацій здобувача, у яких висвітлено основні результати дослідження.

У *вступі* обґрунтовано вибір теми дослідження, охарактеризовано ступінь наукової розробленості, зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, визначено мету дослідження, окреслено поставлені завдання

наукового пошуку, сформульовано об'єкт і предмет дослідження, описано використані методи пізнання, емпіричну базу, аргументовано наукову новизну отриманих результатів, зазначено про особистий внесок здобувачки й інформацію щодо апробації матеріалів дисертації.

У розділі 1 «Теоретико-методологічні засади дослідження правового статусу органів досудового розслідування Національної поліції України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення» висвітлено стан дослідження проблем діяльності органів досудового розслідування НП України у провадженні в справах про адміністративні правопорушення, досліджено поняття та зміст адміністративно-правового статусу органів досудового розслідування НП України, розглянуто поняття та особливості проваджень в справах про адміністративні правопорушення як сфери об'єктивізації діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України.

У розділі 2 роботи «Провадження в справах про адміністративні правопорушення органами досудового розслідування Національної поліції України» вивчено порядок здійснення проваджень органами досудового розслідування Національної поліції України у справах про адміністративні правопорушення, передбаченні ч. 4 ст. 184 КУпАП, охарактеризовано особливості проваджень органів досудового розслідування Національної поліції України у справах про адміністративні правопорушення, що передбаченні ст. 185-4 КУпАП, досліджено специфіку проваджень органів досудового розслідування Національної поліції України у справах про адміністративні правопорушення, що передбаченні ст. 185-11 КУпАП.

У розділі 3 «Напрями удосконалення правового статусу органів досудового розслідування Національної поліції України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення» з'ясовано особливості організаційно-правових засад діяльності органів досудового розслідування НП України як суб'єктів адміністративної юрисдикції, а також визначено напрями удосконалення процесуальних засад діяльності органів досудового розслідування НП України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення.

За результатами здійсненого дослідження дисертантка сформулювала пропозиції та рекомендації з удосконалення правового статусу органів досудового розслідування Національної поліції України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення.

Після кожного розділу й дисертації загалом сформульовано висновки, у яких вичерпно висвітлено зміст розглянутих питань. Висновки відповідають отриманим результатам, мають належну аргументацію та високий рівень достовірності.

Зазначене дає підстави стверджувати, що дисертація Буряченко Олесі Анатоліївни відповідає встановленим вимогам і є завершеною науковою працею, результати якої виконують актуальне наукове завдання – дослідження та удосконалення правового статусу органів досудового розслідування Національної поліції України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації на практиці. Отримані результати дисертаційного дослідження Буряченко Олесі Анатоліївни а на тему «Правовий статус органів досудового розслідування Національної поліції України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення» може бути рекомендовано для використання в освітньому процесі закладів вищої освіти юридичного профілю, у науково-дослідних розробках наукових установ, під час підготовки наукових публікацій та монографій, планування досліджень за цим напрямом.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Загалом позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження, необхідно спрямувати увагу на деякі дискусійні питання, які потребують додаткової аргументації або пояснень під час захисту:

1. У роботі недостатньою мірою дається питання щодо наукового та теоретичного визначення самого поняття «адміністративно-правовий статус поліції», а також його складових елементів, таких як: мета створення та діяльності, завдання, функції, права, обов'язки, відповідальність, особливості організаційно-структурної будови та взаємодії з іншими суб'єктами.

2. У роботі детально розглядаються повноваження органів досудового розслідування Національної поліції України щодо здійснення проваджень у справах про адміністративні правопорушення, відповідальність за які встановлюється ч. 4 ст. 184, ст. 185-4 та ст. 185-11 КУпАП, одночасно залишаються поза увагою питання доцільності передачі цих повноважень іншим суб'єктам (наприклад, іншим посадовим особам органів поліції).

3. У підрозділах 3.1. «Удосконалення організаційно-правових засад діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України як суб'єктів адміністративної юрисдикції» та 3.2. «Шляхи удосконалення процесуальних засад діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення» авторкою пропонується внесення низки змін до КУпАП, а також до низки наказів МВС України, а саме: Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах Національної поліції, затвердженої наказом МВС від 06.11.2015 №1376; Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі, затвердженої наказом МВС від 07.11.2015 №1395 тощо.

Пропозиції по внесенню змін до КУпАП систематизовано у додатках з поданням відповідної порівняльної таблиці та пояснювальної записки, проте пропозиції по внесенню змін до наказів МВС України не систематизовані жодним чином, крім того, у роботі відсутня належна аргументація на користь їх запровадження.

Слід відмітити, що вказані зауваження і побажання є рекомендаційними і в цілому не позначаються на позитивній оцінці дисертації, оскільки спрямовані на поглиблення наукової дискусії під час прилюдного захисту.

Відсутність порушень академічної доброчесності. Під час вивчення як дисертаційного дослідження, так і наукових публікацій автора фактів порушення академічної доброчесності не виявлено. Дисертація Буряченко Олесі Анатоліївни на тему «Правовий статус органів досудового розслідування Національної поліції України у провадженнях в справах про

адміністративні правопорушення» є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею.

Висновок про відповідність дисертації поставленим вимогам.
Дисертація Буряченко Олесі Анатоліївни а на тему «Правовий статус органів досудового розслідування Національної поліції України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення», представлена на здобуття ступеня доктора філософії, є комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням, у якому отримано науково обґрунтовані результати, що вирізняються новизною у визначенні найбільш перспективних напрямів удосконалення правових засад взаємодії суб'єктів охоронної діяльності з правоохоронними органами та громадськістю, за своїм змістом відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам, встановленим у Порядку підготовки здобувачів вищої освіти (наукових установах), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 року № 261 (із змінами і доповненнями від 3 квітня 2019 року № 283), наказу МОН України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами від 12 липня 2019 року) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор – Буряченко Олеся Анатоліївна – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

**Рецензент –
доцент кафедри
публічного управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент**

Максим ПЛУГАТИР

